

Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ
ТИЖНЕВИК
TYGODNIK
UKRAIŃSKI
UKRAINIAN
WEEKLY

Рік LIX № 28 (3491) Варшава, 14 липня 2024 року, Ціна / Cena 5 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254

Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Фото Григорія Сподарика

Празник святих Петра і Павла в Хшанові. с. 2

До Колобжега завітав Мандрівний фестиваль
української культури. с. 8

75 років Європейського конгресу українців. с. 10

ISSN 027-8254

9 770027 825245

Григорій СПОДАРИК

Фото автора статті

Празник святих Петра і Павла в Хшанові

Мир – найбільший дар, якого бажаємо Україні

Цього року вперше проща в Хшанові відбулася за новим стилем, тому в цьому символічному для українців з Польщі місці віряни зустрілися 29 червня. Саме тут 77 років тому отець Мирослав Ріпецький почав богослужіння в розташованій у школі імпровізованій каплиці, даючи духовну опіку, полегшення й надію для депортованих у рамках акції «Вісла».

Сьогодні за духовним зміцненням у Хшаново приїжджають також ті, хто втікає від війни в Україні. Святування почалося молебнем до Матері Божої, після якого архиєрейську Службу Божу очолив владика Аркадій Трохановський з Ольштинсько-Гданської єпархії. Почесного

гостя й усіх присутніх привітав разом із делегацією своїх парафіян хшановський парох отець Григорій Столиця. Молитву супроводжував хор греко-католицької парафії з Круклянок. Після літургії владика з духовенством освятили воду, й відбулася хресна хода з іконами святих апостолів Петра й Павла та Пресвятої Богородиці.

У проповіді владика Аркадій Трохановський розповів про постаті святих Петра й Павла, яких попри відмінності об'єднав Ісус Христос. Такою ж ієрарх назвав нинішню роль церкви – служити й будувати єдність поміж народами та спільнотами. Водночас самі віряни повинні повертатися до святості життя, яка досягається молитвою, взаємною вірністю у подружжі та вірністю цінностям.

– Сучасний світ вчить нас брати та просуває споживачий стиль життя. Святі апостоли Петро і Павло нагадують нам про щось протилежне. У них був один дороговказ – навернення, віра, молитва, заповідь, пресвята євхаристія та покаяння, – говорив владика. Він закликав також будувати насправді духовну церкву. А це означає, зокрема, катехизу в спільнотах, також для дорослих, спільне моління, духовне відновлення.

– Дбаймо про наші родини. Без родини, у якій є місце для Бога, немає майбутнього, – закликав владика. Він говорив теж про потребу організації заходів для формування світогляду дітей та молоді й про появу нових лідерів, які братимуть на себе обов'язки у спільнотах, громадському житті. Владика підкреслив, що участь і активність у духовному та суспільному житті переплітаються. Він закликав і до молитви за Україну та цілісність її кордонів.

– Пам'ятаймо про всіх захисників та волонтерів, розкиданих по світу, та молимося за припинення війни й мир в Україні. Це найбільший дар, якого сьогодні ми всі бажаємо українській державі, – наголосив владика. Ієрарх підкреслив, що ті, хто започаткував у Хшанові моління, не були байдужі до церкви та своєї національної спадщини. У них було бажання навіть на чужині передавати іншим свої знання.

– Отець митрат Мирослав Ріпецький приймав кожного, хто сюди прибував, тому що розумів їхню потребу духовної підтримки, зміцнення і необхідність бути собою. Ми вдячні отцеві, що він не опустил рук, не здався, але невтомно працював, щоб наш народ, духовно зміцнений, відроджувався. Він учив також, що потрібно, щоб діти надалі говорили українською мовою, у час, коли всі про це мовчали, – зауважив владика Аркадій Трохановський. Нині українці в Польщі вже мають свої школи, проте, як підкреслив ієрарх, добре було б, щоб їх наповнювали учні з громади.

Дітям, молоді владика побажав безпечного та гарного літнього відпочинку і просив усіх триматися християнської поведінки. Він подякував організаторам, зокрема групі байкерів та спонсорам, котрі підготували свято, а з нагоди Дня журналіста виголосив побажання для представників масмедіа.

За день перед празником у Хшанові відбулася зустріч із молоддю під назвою «У дорозі». Юнацтво взяло участь у конференції, яку вів отець Андрій Андрушків. Після неї владика Аркадій Трохановський очолив велику вечірню і виголосив проповідь до молодих вірян. Зустріч завершилася спільним грилюванням і спілкуванням. ●

Ukrainian Freedom Orchestra виступить у трьох польських містах

У Польщі пройдуть концерти Ukrainian Freedom Orchestra – оркестру, що виник на знак солідарності з Україною.

Ансамбль був створений у 2022 році завдяки ініціативі Метрополітен-опера в Нью-Йорку та Великого театру – Польська національна опера у Варшаві. До складу оркестру входять українські музиканти, змушені виїхати за кордон через початок повномасштабного російського вторгнення, які є учасниками європейських оркестрів, а також представники українських колективів.

Загалом в оркестрі – приблизно 80 музикантів, пов'язаних, зокрема, з Київською національною оперою, Національним симфонічним оркестром України, оркестром Львівської філармонії та Харківською оперою.

У липні музиканти дадуть концерти у Варшаві (14 липня), Гдині (23 липня) та двічі у Сопоті (20 та 25 липня).

Благодійний акустичний концерт українського бійця

У Польщі відбудеться благодійний акустичний концерт українського бійця Мойсея Бондаренка. Скрипаль став військовим на другий день повномасштабної війни, 25 лютого 2022 року, бо, як сам зазначає, на той момент це було єдине, що він міг зробити, аби допомогти своїй країні. Зараз музикант перебуває в складі 59-ї бригади ЗСУ. Його відео з фронту облетіли весь світ: від окопів та бліндажів до Конгресу США. Візит Мойсея до Вашингтона був відзначений Ентоні Блінкенем. Артист грає на своїй скрипці вздовж усього фронту, маючи понад 1000 виступів у зоні бойових дій. У Польщі він побував з концертами в Перемишлі (на фото), Кракові та Гданську.

Усі кошти з донатів, зібраних у ході виступів, передано для 59-ї окремої мотопіхотної бригади, де він служить.

13 липня Мойсей Бондаренко виступить у Національній бібліотеці у Варшаві (Biblioteka Narodowa w Warszawie, al. Niepodległości 213). Початок концерту – 18:00.

14 липня скрипаль буде можна послухати у Любліні.

Фото з архіву Народного дому (автор – Адам Яремко)

Візит дітей українських військових до Польщі

Від 2 до 10 липня у Польщі на канікулах перебувала група українських дітей, чії батьки зараз воюють. На відпочинок, котрий організував варшавський фонд Uniters, приїхало понад двадцять учасників.

«Потреба вивезти дітей з України, про яку повідомили самі військовослужбовці, задоволена. Це діти тих, хто щодня воює на передовій. У нас було рекордно мало часу на організацію – лише тиждень, але завдяки чудовим партнерам ми впоралися», – повідомили на своїй фейсбук-сторінці члени фонду.

У рамках візиту до Польщі українські діти та молодь змогли відвідати, зокрема, Центр науки Коперник, Музей залізниці у Сохачеві та Музей спорту й туризму у Варшаві.

Фонд Uniters прийняв у себе групу дітей українських військових після п'ятирічної перерви. Нагадаємо, що від 2014 року організація (тоді фонд Uniters називався «Ініціатива героям Майдану») щороку запрошувала до Польщі на відпочинок дітей, батьки яких воюють або загинули на війні. Табори для дітей були організовані, наприклад, у Команчі, де члени фонду могли розраховувати на допомогу місцевої української громади, а також Сянока та інших місцевостей.

Фото з фейсбук-сторінки фонду Uniters

Черговий акт вандалізму на будинку Українського дому

28 червня на фасаді головного офісу фонду «Український дім» у Варшаві невідомі лишили трафаретні написи англійською: «Увага! Президент – узурпатор» та «Стаття 103 Конституції України». Про це на фейсбук-сторінці повідомила голова фонду Мирослава Керик.

«Сьогодні на стінах Українського дому – провокаційні написи! Знову ж таки про нібито узурпацію влади президентом України», – написала у пості Мирослава Керик, яка зазначає, що в Україні є громадська згода на продовження терміну повноважень чинного президента через війну, є така згода і з боку критиків президента.

«Це приклад того, як росія шукає способи викликати конфлікт в українському суспільстві та дискредитувати Україну за кордоном», – написала голова організації.

Звичайно, поява цих написів на фасаді будинку – це спроба розпалити конфлікт серед українців та дискредитувати президента України та Україну в очах світової спільноти. Така провокація відбулася не вперше.

Нагадаємо, що у ніч з 21 на 22 травня на фасаді головного офісу фонду «Український дім» невідомі залишили трафаретні написи українською та польською мовами: «Нам потрібні вибори».

Саме у травні 2024 року мала б завершитись 5-річна каденція президента України Володимира Зеленського, який був обраний у 2019 році. Однак через повномасштабну війну росії проти України та введення в країні воєнного стану чергові президентські вибори в Україні не відбулись.

Про інцидент у травні представники організації повідомили Посольство України у Варшаві та поліцію. Крім того, члени фонду знайшли профіль людини у фейсбуці, де було опубліковано фото Українського дому з цими написами. Справу провадить поліція.

– Поки що з поліції відповіді нема. Боюсь, що не знайшли винного, – говорить Мирослава Керик.

Ідентичні трафаретні написи невідомі розмістили 21 травня на надгробку Степана Бандери в Мюнхені в Німеччині.

Фото з архіву фонду «Український дім»

Зустріч з Юрієм Винничуком

22 червня у Перемишлі відбулася зустріч з Юрієм Винничуком. Темою події була його книга «Легенди Львова». Презентацію книги та розмову з автором, що пройшла у Народному домі, вела Лідія Іванюх-Співак.

Письменник зібрав у своїй книзі все, що йому вдалося розшукати про унікальне місто у фольклорних записях

минулого. Завдяки книзі читач потрапляє у світ Львова, населений духами, чортами, відьмами, де легенди переплітаються зі світом реальним, у якому живуть історичні особи – королі, бургомістри, чорнокнижники й батяри. Завдяки Юрію Винничуку старовинний Львів постає перед читачем як унікальне явище світової культури, джерело багатющого міського фольклору та гумору.

Фото з архіву Народного дому

Купальська ніч у Варшаві

Майстер-клас з виготовлення купальських вінків, стрибки через вогнище і танці, а також благодійний ярмарок з українською символікою та вже готовими вінками – так виглядало святкування Івана Купала у Варшаві. Подію з 22 на 23 червня на пляжі «Понятувка» біля мосту Понятовського провів «Євромайдан-Варшава». Як вказують організатори, під час заходу було зібрано понад 17 тисяч злотих, які волонтери «Євромайдан-Варшава» витратять на закупівлю дронів для ЗСУ.

Фото з фейсбук-сторінки «Євромайдан-Варшава»

Другий фірмовий магазин українських натуральних солодоців у Польщі

Під кінець червня український бренд натуральних солодоців «Bob Snail» відкрив другий фірмовий магазин у Польщі. Він розташований у торговому центрі «Янкі» поблизу Варшави.

«Магазин тільки відкрився, а ми вже подарували відвідувачам масу позитивних емоцій та смачних моментів. Приходьте, щоб на власні очі побачити величезний вибір корисних фруктових снеків та придбати щось собі та своїй родині», – повідомила про відкриття магазину компанія на своїй фейсбук-сторінці.

Це вже другий фірмовий магазин у польській столиці. Перший відкрився рік тому на вулиці Волоській.

«Bob Snail» – це український виробник натуральних фруктових солодоців без додавання цукру, консервантів, глютену та барвників. Заснований у 2016 році й із того часу виробляє натуральні солодоці, виготовлені за спеціальною запатентованою рецептурою.

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

Підготувала Тетяна ДАНЮЧЕНКО

Віктор Орбан позиціонує себе як перемовник між Україною і росією

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан, чия держава з 1 липня почала головувати у Євросоюзі, здійснив миротворчі візити в Київ та Москву. Хоча він і визнає, що головування у Раді ЄС не дає Угорщині мандата для просування миру в Україні, однак, за його словами, Угорщина може бути «гарним знаряддям у руках людей, які хочуть миру». Орбан також заявив, що вважає себе «єдиним західним лідером, який може одночасно говорити і з Києвом, і з Москвою», бо всі інші «створили ситуацію, коли вони не мають можливості прямо контактувати з двома основними гравцями», зокрема росіянами, і що він веде ці перемовини, бо шукає «найшвидший і найкоротший шлях для припинення війни».

Фото з сайту Офісу президента України

Київ

Спочатку він прибув до Києва 2 липня, і це його перший візит за багато років. Орбан не відвідував Україну ані за каденції Володимира Зеленського, ані за попереднього президента Петра Порошенка. Востаннє Орбан був у Києві у 2012 році для зустрічей з тодішнім президентом Януковичем.

За підсумками переговорів президент України Володимир Зеленський і прем'єр Угорщини домовились працювати над угодою про двосторонні відносини, яка зніме двосторонні проблеми. Орбан також пообіцяв відкрити та фінансувати роботу першої української школи в Угорщині.

Однак найважливішою темою переговорів Віктора Orbana у Києві стала можливість створення миру. Ще напередодні візиту він анонсував «перші кроки» для сприяння миру в Україні, а сам візит пояснив тим, що угорське головування прагне вирішити виклики, які стоять перед Євросоюзом.

Прем'єр Угорщини у перемовинах просував ідею невідкладного перемир'я, яка є у всіх проросійських «мирних планах», але не став наполягати на ній. Він, зокрема, запропонував Зеленському невідкладне припинення вогню на тій лінії зіткнення з російськими військами, яка є зараз.

За словами Orbana, він не є противником українських планів завершення війни, але вважає їх занадто довгими в реалізації. «Я розповів пану президенту, що його ініціативи потребують багато часу через правила міжнародної дипломатії. Тому я попросив пана президента подумати про те, чи не можна вчинити трошки інакше: зупинити вогонь, а потім вести перемовини з росією, адже припинення вогню пришвидшило б темпи цих перемовин», – сказав Орбан.

Однак Володимир Зеленський відкинув запропоноване перемир'я України з росією із замороженням поточної лінії фронту та висловив сумнів у логіці цього плану. Президент України заявив, що Україна має поганий досвід спроб перемир'я з росією. Подібні перемир'я «не були добрими для України», переказав його слова Орбан.

Зеленський заявив, що не довіряє росії та підкреслив, що не можна просто говорити про припинення вогню, потрібний план. «Ми в принципі не можемо довіряти путіну, бо для нас він вбивця і агресор. І важливо, що Угорщина визнає, що росія – агресор, що визнає територіальну цілісність і суверенітет України», – сказав він.

Президент Зеленський нагадав, що Україна мала «сотні зустрічей» ще з часів Мінських угод з домовленостями щодо перемир'я, і росія все це зривала. «Тому тільки якщо це буде на міжнародному зрозумілому майданчику у присутності країн, лідерів, яким довіряють. Вони мають різні думки щодо етапів закінчення цієї війни, але ми всі повинні бути на одному боці, ми повинні довіряти одне одному», – пояснив президент.

Також, за його словами, має бути розуміння, що росія не буде використовувати припинення вогню для накопичення техніки на окупованій території України, у той час як Україна, будучи зв'язаною умовами перемир'я, не буде зупиняти її своїми ударами.

Москва

Згодом Віктор Орбан вирушив до Москви, куди прибув 5 липня з «миротворчою місією». Однак за результатами перемовин він визнав, що позиції сторін «дуже далекі одна від одної».

Лідер росії владімір путін прийняв у кремлі прем'єр-міністра Угорщини для переговорів, у тому числі про Україну, зокрема почавши зустріч згадкою про ультиматум для Києва.

Угорський прем'єр сказав, що ця зустріч є особливою, оскільки «відбулась під час війни». «За останні два з половиною роки ми зрозуміли, що ми не можемо досягти миру без діалогу та дипломатичних каналів», – додав він. За словами Orbana, «Угорщина – одна з небагатьох», хто може говорити з обома сторонами війни, і саме тому він був у Києві, і саме тому він зараз у Москві. «Я відчув, що позиції дуже далекі один від одного, що потрібно зробити багато кроків для встановлення миру, але перший важливий крок до діалогу вже зроблено», – вважає Віктор Орбан. Він також сказав, що хоче продовжувати свої «миротворчі» зусилля.

За підсумками перемовин Віктор Орбан розповів, що правитель рф не висловив зацікавленості у припиненні вогню для того, щоби створити передумови для більш ґрунтовних перемовин про мир. За словами Orbana, путін заявив йому, що справжні перемовини неможливі без залучення обох сторін, і «те, що вони роблять без

них, не має ніякого значення, що логічно» – вочевидь, маючи на увазі Глобальний саміт миру. Також путін сказав Орбану, що росія вже відреагувала на перші пропозиції України ще навесні 2022 року, і що відтоді позиція Москви не змінилася, і росія готова вести перемовини на тих самих умовах.

Орбан також запитав путіна, як він ставиться до ідеї припинення вогню перед тим, як почнуться ґрунтовні перемовини про мир. «Він сказав, що не має позитивних очікувань з цього приводу. Зеленський казав, що не має позитивних очікувань, тому що росіяни використали б це проти України, а путін – що українці використали б цю паузу проти росії. А я сказав: «Давайте подумаємо, я розумію ваші аргументи», – розповів прем'єр Угорщини.

Згодом, розмовляючи з журналістами, Віктор Орбан назвав «надзвичайним» сам факт переговорів з путіним, «хоча б тому, що ви можете собі уявити, що він контролює». «Ви згадали про боєголовки, але є ще територія, населення і величезні природні ресурси, які вони мають. Тож це справжня імперія. Одна людина керує справжньою імперією», – поділився в коментарі Орбан.

За його словами, поїздка до путіна організовувалась в умовах надзвичайної секретності, її тримали в секреті «скільки можна».

Угорський прем'єр додав, що «подібні несподівані зустрічі» можуть відбутися наступного тижня, однак не уточнив, з ким.

Орбан також вважає, що Європа могла б зробити більше для просування до миру, але Угорщина, яка зараз головує у ЄС, не має на це мандата. «Угорщина не може взяти на себе відповідальність за це, у нас немає на це ні мандата, ні відповідної міжнародної політичної ваги, у нас немає адекватного національного (валового) продукту, нашої армії і так далі, але ми можемо бути гарним знаряддям у руках Господа, ми можемо бути гарним знаряддям у руках людей, які хочуть миру», – вважає глава угорського уряду. Орбан переконаний, що «мирними переговорами керуватимуть великі країни».

Європа не давала Орбану мандата на перемовини

ЄС намагається відсторонитися від дій угорського прем'єра. Так, один з посадовців ЄС, який побажав залишитися неназваним, повідомив «Радіо Свобода», що Віктор Орбан не інформував Євросоюз про заплановану поїздку до Москви та не координував свої дії. Якби Орбан запитав, Мішель категорично не рекомендував би такий візит, сказав посадовець.

Треба додати, що під час російського візиту Віктор Орбан опублікував фото з урядового терміналу «Внуково» на тлі великого напису «Москва», і на це фото пресслужба Орбана додала логотип угорського головування в ЄС, незважаючи на те, що в Брюсселі наголосили, що Орбан під час своєї поїздки представляє виключно власну країну.

Голова дипломатії ЄС Жозеп Боррель наголосив, що візит угорського прем'єра відбувся винятково в рамках двосторонніх відносин між Угорщиною та росією, а не головування у Раді ЄС. Також і президент Євроради Шарль Мішель наголосив, що Орбан не має мандата від ЄС на цю поїздку. Перед візитом Орбана до Москви прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск висловлював сподівання, що чутки про цей візит все ж не є правдою.

«Жодних домовленостей про Україну без України»

У МЗС України прокоментували візит прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана до Москви, де він провів переговори з Володимиром Путіним. МЗС наголосило, що рішення здійснити цю поїздку ухвалене угорською стороною без погодження чи координації з Україною.

«Нагадуємо, що для нашої держави принцип „жодних домовленостей про Україну без України“ залишається непорушним і закликаємо усі держави неухильно його дотримуватися», – йдеться в заяві відомства.

У міністерстві зазначили, що єдиним реалістичним шляхом до відновлення справедливого миру залишається «формула миру». «Як засвідчив перший Глобальний саміт миру у Швейцарії, участь в якому взяла також Угорщина, понад сто держав і міжнародних організацій поділяють бачення миру засноване на повазі до територіальної цілісності України та Статуту ООН», – вказує МЗС. У відомстві додали, що формат Саміту миру є ключовим майданчиком для пошуку шляхів відновлення справедливого миру.

«Україна залишається конструктивно налаштованою на подальшу роботу над розвитком двосторонньої співпраці та європейської інтеграції за результатами візиту прем'єр-міністра Угорщини до Києва», – зауважило Міністерство закордонних справ.

Чого намагається досягти Орбан

В Інституті вивчення війни відзначають, що Орбан продовжує позиціювати себе як потенційного посередника для припинення війни в Україні, незважаючи на те, що путін відкидає посередництво або серйозні переговори.

Аналітики припускають, що Орбан, ймовірно, прагне переключити увагу Заходу на можливі мирні переговори як частину своїх зусиль, спрямованих на підтримку європейської підтримки України.

Орбан натомість у публікації в Newsweek звинуватив НАТО у виборі конфлікту замість миру і заявив, що НАТО було створено для підтримки миру. Стаття Орбана з'явилася одразу після його візитів до Києва і Москви, де він закликав росію і Україну розпочати переговори.

Експерти вказують, що зусилля Орбана, спрямовані на просування переговорів, ймовірно, є частиною його постійних прагнень, спрямованих на те, щоб переключити увагу Європи на обговорення мирних переговорів, а не на дискусії про військову підтримку України.

Фахівці нагадують, що Орбан послідовно виступав проти і підтримував зусилля Європейського Союзу з надання військової допомоги Україні, і зміщення фокусу уваги Європи від військової допомоги сприяє досягненню цієї ширшої мети тепер, коли Угорщина головує в Раді ЄС.

«Заклики Орбана та інших до переговорів і українська мирна формула – це різні зусилля з різними цілями, і путін продемонстрував, що він не зацікавлений у будь-яких угодах, окрім капітуляції України», – йдеться в огляді.

Також аналітики наголошують: здатність України продовжувати власний мирний процес залежить від її спроможності звільнити важливі в оперативному плані території. Україна не може здійснити успішні контрнаступальні зусилля на підтримку цієї мети без військової підтримки Заходу в короткостроковій і середньостроковій перспективі. ●

Анна ВІННИЦЬКА

Фото авторки статті та з архіву гурту «Mychalove»

До Колобжеґа завітав Мандрівний фестиваль української культури

А з ним – артисти пісенно-танцювального ансамблю «Полтава» та тріо бандуристок «Вишиванка» Полтавської обласної філармонії. Також були гурт «Mychalove» з Михалова та співак Гуцул-хуліган з Івано-Франківська.

– Уперше беремо участь у цьому фестивалі, і нам дуже сподобалась ваша гостинність. До Польщі ми приїхали не тільки, щоб популяризувати та доносити до глядачів наше мистецтво, але також щоб підіймати український дух серед наших побратимів. Ми впевнені, що українська культура є свого роду «регенератором» і відновленням для людей, зокрема українців, які зараз проживають у Польщі, щоб українці мали можливість трошки надихнутися та завдяки цьому триматися й жити далі, – каже Світлана Пустяк, керівниця оркестрової групи пісенно-танцювального ансамблю «Полтава».

Гурт «Mychalove»

Чим довше триває війна, тим артисти ще більш упевнені, що потрібно концертувати, оскільки культура, мистецтво, національний дух, єдність та підтримка одне одного – зараз на часі. Саме це передається під час таких виступів. Спів, танці, гру на інструментах, вишукані строї – все це численно зібрана публіка: українці, поляки та туристи з-за кордону, що приїхали відпочивати біля Балтійського моря, зустрічала гарячими оплесками. З початку війни артисти ансамблю «Полтава» та тріо бандуристок «Вишиванка» за кордоном концертують уперше.

– Під час цієї поїздки ми самі для себе відчуваємо потребу у відновленні й робимо це разом із глядачами. Між нами відбувається обмін енергіями, що надихає нас силою. Я переконана, що саме з нас усіх починається та продовжується ідентичність нації, – ділиться Світлана Пустяк.

– Мандрівний фестиваль української культури – це своєрідна подорож Україною. Ми співаємо, танцюємо та тішимося попри все. Це культурний фронт, на який ми пішли, і тому не перестанемо подорожувати Україною. До 2014 року українська держава боролася за свій вибір, а зараз бореться за своє існування у війні проти путінського режиму та путінської росії. Під час війни загинуло багато солдатів, цивільних осіб, а мільйони мусили втікати з України, – сказав, відкриваючи фестиваль, організатор заходу Марко Сирник. Після цього хвилиною мовчання було вшановано пам'ять загиблих під час війни.

– Ми разом з Марком Сирником, головою товариства «Просвіта» у Польщі, вирішили розпочати міждержавну співпрацю, тому що пан Марко Сирник робить дуже багато для допомоги Україні, що воює проти загарбника. Він організатор багатьох концертів, під час яких збира-

Мирослава РУДИК

Фото авторки статті

У Щеціні відбувся Фестиваль Борщу

Вже 14-й Фестиваль Борщу відбувся 23 червня в Щеціні на Ясних Блонях на площі Івана Павла II. Раніше такі фестивали відбувалися у Гданську, Домброві-Ґурнічій, Катовицях, Познані, Слупську, Бидгощі, Варшаві, Вроцлаві та Лодзі. Захід має благодійний характер, покликаний зібрати допомогу на ЗСУ.

Організатором благодійного заходу є Фондація Gremi Personal. Під час попередніх фестивалів, за словами організаторів, зібрано 530 000 злотих. Фестиваль відвідало 38 600 осіб, де було з'їдено 5 100 літрів борщу. Метою заходу є польсько-українська інтеграція, промоція української культури та благодійний збір коштів для Збройних сил України. Під час заходу можна було залишити повідомлення на українському прапорі для українських солдатів. Організація фестивалю відбувається за рахунок спонсорських коштів, а всі зібрані кошти йдуть на закупівлю тактичної медицини, яка відразу передається ЗСУ. Фестиваль є успішним проектом, завдяки ньому вже вдалося забезпечити такмедом понад 10 000 бійців.

Під час фестивалю можна було скуштувати не лише справжнісінський український борщ з пампушками та часником, вареники і випити хлібного квасу, а й ближче познайомитись з українською культурою. Адже, окрім гастрономічного розмаїття, на фестивалі були представлені національні вироби, обереги, сувеніри з України з національними символами. Можна було придбати вишиванки, торбинки з зображеннями відомих укра-

їнських письменників: Тараса Шевченка, Лесі Українки. Також наша культура була представлена через українську пісню.

Лейтмотивом заходу була тема допомоги українським військовим. Для цього теж була проведена лотерея та розіграш автомобіля.

Під час інтерактивної акції, яка об'єднала українців з різних куточків країни, можна було відзначити наклейкою на карті України місце свого походження. Це мало надзвичайно емоційний ефект, адже українці, що мігрували в Польщу, й надалі пов'язані з рідною землею.

Фестиваль супроводжувався виставкою картин, майстер-класами з малювання. Для наймолодших учасників проводилися анімації, ігри та інші розваги. ●

ють кошти на підтримку солдатів (на цьому фестивалі також можна було своїми внесками підтримати Україну – прим. авт.). А кому, як не «Просвіті», треба було долучитися й організувати міжнародну співпрацю, – зазначила Марія Гуцол, голова товариства «Просвіта» у Івано-Франківську, яка разом з Лілією Дземан представляла організацію. Вони щиро дякують за те, що в Польщі пам'ятають, що українська держава бореться не тільки за свою незалежність, а є воротами, які захищають Європу.

Так само, як артисти ансамблю «Полтава» вперше за час війни були з концертом за кордоном, гурт «Mychalove» з Михалова біля Слупська вперше виступав на одній сцені з українськими артистами.

– Для нас виступ є дуже особливим, оскільки на одній сцені будемо співати з українцями. Тому попри те, що концертуємо часто, за нинішній виступ ми дуже переживаємо, – каже Куба Бризгальський, який за національністю є поляком.

«Mychalove» – це сімейний гурт, котрий виконує українські та польські народні пісні у власному аранжуванні. Його основу становлять сестри Юстина Бризгальська (з дому Терещенко) та Анна Терещенко, дідусь яких був виселений під час акції «Вісла». До речі, уперше з гуртом

я зустрілася чотири роки тому і з цього часу слідкує за його розвитком, бо білий спів сестер зачаровує.

У 2019 році ансамбль «Mychalove» здобув першу премію на XXIX Міжнародному фестивалі народної музики «Mikołajki Folkowe» у Любліні за «витончені аранжування та відшліфований вокал». А в 2022 році на Фольклорному фестивалі Польського радіо тріо було відзначене «за стильне і переконливе прочитання східних вокальних традицій» та нагороджене другою премією Першої програми Польського радіо. Саме в рамках цієї премії гурт випустив свій дебютний альбом «Rano». Під час запису платівки з членами гурту працював теж Марцін Гжибовський. Зачаровані красою та багатством українських і польських народних пісень, члени колективу через спів заново відкривають свою культурну ідентичність.

Своєю участю фестиваль підтримали Нелі Копанська – представниця західнопоморського воєводи, професори Януш і Малгожата Мечковські зі Щецінського університету та Ружа Круль – голова щецінського відділення Єврейського суспільно-культурного товариства.

А після Колобжега фестиваль помандрував ще до Члопи та Валча. ●

Григорій СПОДАРИК

Фото з Вікіпедії

75 років Європейського конгресу українців

У рамках відзначень 75-ї річниці Європейського конгресу українців відбулася онлайн-дискусія за участю колишніх голів організації, серед яких – Юрій Рейт, котрий, буди першим головою Об'єднання українців у Польщі, виконував цю функцію в 1995-1996 роках. Учасники говорили про історію, діяльність та виклики, перед якими стоїть ЄКУ.

Організація була створена у 1949 році під час конференції в осередку Союзу українців у Великій Британії. Її перша назва – Координаційний осередок українських громадських центральних установ. У 1994 році на з'їзді в Празі затверджено сучасну назву і змінено статут, який дозволив приймати нових членів, зокрема з Центральної та Східної Європи. Зараз ЄКУ захищає інтереси й координує діяльність 30 українських суспільно-громадських організацій у 23 державах Європи.

Юрій Рейт (на фото) під час конференції зауважив, що після падіння комунізму в Європі і з демократичними перетвореннями у Польщі місцеві українці почали інтенсивні контакти з громадами у Великій Британії, Бельгії та Франції. Вивчали їхній організаційний досвід, плани та можливості співпраці. Потім у Варшаві та в українській школі у Білому Борі відбувся I Світовий форум української діаспори. Крім організацій з Європи, США та Канади, у ньому взяли участь гості з України. Юрій Рейт зауважив, що саме вони розповіли, як у радянській Україні створювали механізми представлення української діаспори у світі.

«Ми їх примусили, щоб про це розповіли. Це була своєрідна сповідь і урок для нас, бо коли почало існувати ОУП, проти нас у Польщі проводили низку провокацій», – відзначив Юрій Рейт. Він згадав, що на початку 90-х років були акції проти першого посла-українця Володимира Мокрого. З'явилися підроблені документи, які радикали використовували для звинувачення ОУП в націоналізмі, й подали до суду вимогу заборонити діяльність організації. Тоді стався й напад та підпал гуртожитку в Перемишлі, у якому перебували діти – учасники Фестивалю української культури. Український історик Олександр Зінченко знай-

шов також докази, що керівництво ОУП було під наглядом російських служб у Варшаві. Про це він пише в книжці «Як українці зруйнували імперію зла».

«Ця система, яка сьогодні хоче знищити Україну, вона працювала протягом усіх 75 років ЄКУ. Вони змінювали техніку, людей, але все діяли в одному напрямку», – говорив Юрій Рейт. Він зауважив також, що сьогодні пріоритетом закордонних громад залишається допомога Україні. Проте також потрібно зберігати пам'ять про діяльність українців за кордоном, їхній внесок у розвиток держав, де вони проживали тощо. Тут одним із керунків діяльності, на думку Юрія Рейта, може бути й догляд за могилами, чим він сам активно займається у Польщі. Учасників дискусії колишній голова заохочував відвідати інтернет-проект «Живі у нашій пам'яті – віртуальний український некрополь у Польщі».

«Там – інформація про українців, які залишили слід в історії Польщі, були знаменитими українськими воїнами, науковцями, професорами, займалися бізнесом тощо. Ви можете глянути на сторінку і побачите тисячі прізвищ, біографії, чи могили із майже 70 кладовищ», – сказав Юрій Рейт і закликав до того, щоб ЄКУ такі ідеї та проекти втілював у кожній країні, де живуть його члени, представники українських спільнот. Згадуючи про відновлення у Варшаві могил воїнів УНР, він підкреслив, що ці акції мають на меті також показати суспільству загалом, що боротьба з росією – це боротьба з тим самим ворогом, яка триває протягом десятиліть. До викликів сьогодення для закордонного українства він зарахував протидію російським провокаціям і пропаганді, а також підтримку втікачів від війни. У Польщі особливим викликом є задоволення освітніх потреб юних біженців, зокрема у тому, щоб вони могли зберігати свою національну ідентичність.

Інша учасниця дискусії Ярослава Хортяні з Угорщини (голова ЄКУ у 2005-2019 роках) зауважила, що постійно метою організації було бажання відірвати Україну від росії.

«Ми бачили, що Україна є формально незалежна, але підпільно її вели назад у бік росії», – говорила Ярослава Хортяні. Оскільки справа вимагала послідовності, то пріоритетом організації було те, щоб постійно поповнювати правління молоддю. Згадуючи період пасивності, вона оцінила активність теперішнього керівництва ЄКУ. Колишня голова підкреслила, що особисто її праця в Конгресі дала вміння послідовної боротьби, навчила не здаватися і вірити в справу, яку робиш. Серед актуальних завдань вона назвала взаємну підтримку організацій-членів, що передбачає теж колективне реагування, коли хтось матиме проблеми у своїй державі. Постійним пріоритетом залишається й допомога українським мігрантам, запобігання їхній асиміляції, але й також підтримка в ситуаціях, коли вони хочуть повернутися на батьківщину.

Своєю чергою Павло Садоха з Португалії зауважив, що більшість українців за кордоном – це жителі східних регіонів України, які не були виховані в українській традиції. «Вони у війні втратили чоловіків, синів, проте їх не вдасться притягати до нас лише на ненависті до росіян», – відзначив Павло Садоха. За його словами, ЄКУ існує й для того, щоб розробити програму інтеграції таких людей у європейське суспільство, закордонні українські громади, а також до нової України.

Учасники ювілейної дискусії вказали також на доцільність створення центрального медійного проекту, який би інформував про справи закордонного українства, і збереження за ЄКУ представницької функції у взаємодії з органами Європейського Союзу. ●

Людмила ЛАБОВИЧ

Фото авторки статті

Допомога з Фінляндії в Україну – через Підляшшя

Уже понад два роки Союз українців Підляшшя координує передачу гуманітарної допомоги з Фінляндії в Україну. Останній транспорт прибув до Більська-Підляського в червні з місцевості Котка, розташованої в 40 кілометрах від кордону з росією.

Українська організація з Підляшшя від перших днів збройного вторгнення росії допомагала українським біженцям та передавала гуманітарну допомогу в Україну. Довгі місяці осідок СУП на вулиці Криничній у Більську-Підляському був центром допомоги. Багато людей, організацій, шкіл та підприємств саме до СУП передавало різноманітні продукти, які згодом ішли до тих, хто потребував допомоги.

«Союз українців Підляшшя практично від самого початку почав передавати допомогу українцям – як біженцям, так і жителям України, – пояснює Марія Рижик, голова СУП. – Ми тут самі почали діяти як волонтери, а також від початку допомагали нам люди, які приїхали з України. Тепер тих людей у Більську-Підляському є небагато, тому користуємося іншими способами, щоб допомагати».

Уже понад два роки українські активісти з Підляшшя співпрацюють з фінськими волонтерами. Майже від самого початку війни з Фінляндії до Більська-Підляського почали приїжджати вантажівки з гуманітарною допомогою, яку Союз українців Підляшшя передавав біженцям або відправляв в Україну. Окрім того, підляські українці почали допомагати в координації виїздів українських біженців, які потрапили у Більськ-Підляський, у Фінляндію. Зараз Союз українців Підляшшя посередничає у справі передачі різних речей в Україну.

«Багато товару переходить з Фінляндії. Це не тільки харчі, одяг, карімат чи спальні мішки, але також речі з модернізованих госпіталів, – перераховує Марія Рижик. – Це ліжка, матраци, інвалідні візки, які потрібні людям, що були на війні. Окрім того, є ліки, памперси, підгузки для дорослих. Це збирають волонтери у Фінляндії і через місцевості Підляшшя переказують в Україну».

Спершу до Більська-Підляського приїжджало навіть кілька вантажних машин та автобусів, вцент заповнених медикаментами, лікарняними ліжками та іншими необхідними речами. У розвантаженні брали участь більські волонтери та біженці, які проживали в місті, навіть діти з українських класів Початкової школи № 4 ім. А. Міцкевича в Більську-Підляському. Всі речі зберігалися на складі однієї з більських фірм, а згодом їх загрузжали у машини, що їхали в Україну, наприклад, до лікарень у Києві або Харкові.

Останній транспорт з Фінляндії прибув у червні з місцевості Котка, яка розташована всього у 40 кілометрах

Останній транспорт з Фінляндії приїхав до Більська-Підляського у червні

від кордону з росією. Це було вісім тон гуманітарної допомоги – буржуйки, парафін, молочні бактерії, мультівітаміни, вітамінні добавки тощо.

«Началосе зараз, як вибухла війна на Україні, – говорить говіркою Юрій Бужинський, – і українська організація пудняласе помощи для України. Потум появиласе українська організація з Фінляндії, котора нам пересилала всяку помощь – шпітальни луojка, інвалідські вузки, билі і томографи. Уже два рокі перекидаєм тую помощь з Фінляндії. Приїжджают тіри з Фінляндії на склад, ми тут розгружаєм всьо, кладем. Потум приїжджают українські тіри, грузім на тие тіри, і то їеде вже на Україну. Началосе од одежди, а потум вже робілосе штораз поважніей, бо і піечкі буржуйкі такіе до окопув билі. Мнуого того ішло зімою, осенію, а бульшенство тепер їедут луojка шпітальни і медична помощь. Бивало так, што три тіри стояло і ждало, бо не било кому забраті. Страйки на границі тоже причинілісе до того, што в нас било мнуого того неодобраного товару. А тепер всьо є як треба – одна фуора стоїт і зараз приїжджают і забірают. А приїжджают і забірают не оно велікімі, але і малімі приватнімі бусамі. Привозілі нам тоже машини теренови, то українські люде сюди приїжджалі, одбіралі їх і на тих машинах переїжджалі пуольсько-українську границю. Наша роля в туом всюом – розгрузіті і загрузіті, коб щасліво доїехалo туди, де треба – на Україну, бліжей фронту».

Зараз передача допомоги йде дуже гладко, навіть без участі волонтерів. Марія Рижик пильнує усі формальності, а працівники фірми з Більська-Підляського займаються розвантаженням і завантаженням. Знайшовся також спосіб передавати все безкоштовно з Фінляндії на Підляшшя, а згодом – з Підляшшя в Україну.

«Ми найчастіше переказуємо гуманітарну допомогу за допомогою різних фірм, які експортують та імпортують товари, – додає Марія Рижик. – Наприклад, вантажівка, яка вертається з Фінляндії до Польщі, щоб не їхати порожньою, безкоштовно перевозить допомогу. Потім цей транспорт в одній із більських фірм чекає на транспорт, який буде їхати в Україну. Безкоштовне перевезення вже організує українська сторона. Ми є посередником у переказуванні допомоги в Україну, допомагаємо організаційно». ●

Богуслав СЛІВЕРСЬКИЙ

професор Лодзького університету, Польща

Переклад – Стефан Лашин

Фото з сайту dnpb.gov.ua

Професійна активація в Україні під час війни

У червні пройшла V Міжнародна наукова конференція Університету ім. Національної комісії освіти в Кракові. Серед іншого велике враження справила доповідь членкині Президії Національної академії педагогічних наук України (НАПН), професорки Неллі Ничкало. Повна назва доповіді звучала так: «Універсалізм людської праці в умовах війни: динаміка змін та спроба прогнозування». В Україні, яка страждає від такої жорстокої війни, її жителі ведуть два фронти. Один – це захист власної, окупованої рашистами території. Другий – повсякденне життя на територіях відносного спокою, життя, коли надалі потрібно виконувати професійні завдання, надавати громадські послуги та проводити соціальну, освітню, культурну та іншу діяльність.

Нелля Ничкало

Нелля Ничкало – професорка, докторка педагогічних наук, заслужена діячка науки й техніки України, академік-секретар Відділення професійної освіти й освіти дорослих НАПН України. У своїй доповіді вона посилається на розуміння універсалізму як філософської й теологічної «концепції, яка передбачає, що певні ідеї мають універсальне значення, застосування або корисність. Певні істини, принципи або цінності мають загальний або універсальний характер, незалежний від контексту, культу-

ри або особистих переконань. У зв'язку з цим певні ідеї або принципи можуть бути застосовані в усіх сферах життя, до всіх людей, незалежно від їхнього походження або культурного контексту. Універсалізм також може мати теологічне значення, вказуючи на універсальну любов або спасіння, доступне для всіх людей, незалежно від їхньої релігійної приналежності або переконань».

У такий спосіб універсалізм стосується феноменів, подій, процесів, які виникають також під час війни, хоча, імовірно, з ще більшою інтенсивністю та обсягом його дії. Війна – це страшний злочин проти населення атакованої країни.

«Кривава російська війна – це страшний злочин, – зазначила Нелля Ничкало. – За даними ООН, понад 30 тисяч українських цивільних стали її жертвами: понад 10 тисяч осіб було вбито, а понад 19 тисяч – поранено. Насправді кількість цивільних жертв є значно вищою, але точну кількість не можна визначити до закінчення війни. Під час пресконференції 25 лютого 2024 року президент Володимир Зеленський розкрив дані про втрати України серед її захисників. Це вперше, коли така інформація була розкрита за два роки російської агресії в повному масштабі. У цій війні загинула 31 тисяча українських солдатів».

Зрозуміло, що не всі дані можуть бути розкриті, зокрема ті, що стосуються поранених солдатів і цивільних, але кожна здорова людина усвідомлює масштаб нещастя, які є частиною і наслідком злочинних військових дій. З кожним тижнем збільшується кількість дітей, викрадених рашистськими військами до росії. Там юних українців піддають русифікації. Національне інформаційне бюро повідомляє про щонайменше 19 тисяч таких дітей з українських сімей.

На науковій конференції говорили про економіку України, її громадські служби, ринок праці. З кожним днем війни економіка України втрачає мільярди доларів внаслідок руйнувань аграрного та енергетичного секторів, закладів охорони здоров'я, житлово-комунального господарства, земельних ресурсів і освіти, активів підприємств і промисловості.

Введені в Україні з 2018 року реформи в системі освіти та вищої освіти повинні бути частково зупинені, щоб перелаштувати процес навчання молодого покоління та вдосконалення професійних кадрів на ситуацію життя й діяльності в умовах війни.

«Прямі втрати внаслідок руйнування навчальних закладів становлять 6,8 мільярда доларів США, – наголосила дослідниця. – Загалом внаслідок військових дій знищено щонайменше 380 об'єктів освітньої інфраструктури, а 3 429 зазнали пошкоджень. Ці об'єкти охоплюють дошкільну освіту (дитсадки), середню (школи), позашкільну, передуніверситетську (коледжі й технікуми), вищу (вищі школи, університети, академії), спеціалізовану, професійну і технічну, а також освіту дорослих разом із післядипломною освітою. Основні втрати в секторі освіти стосуються середніх шкіл, дитсадків і закладів професійної освіти. Хоча активні бойові дії відбувалися в 11 регіонах, навчальні заклади були пошкоджені у 21 регіоні. Серед пошкоджених і/або зруйнованих освітніх об'єктів найбільше було шкіл (1888) і дитсадків (1285). На початку 2024 року прямі збитки в культурній, релігійній і туристичній інфраструктурі становили 2,4 мільярда

доларів США. З початку війни щонайменше 1 804 культурних об'єктів, 348 релігійних будівель, 343 спортивних об'єктів і 164 туристичних об'єктів були пошкоджені або зруйновані».

Ми можемо лише уявити, перед якими складними завданнями стоять державні та місцеві органи влади, у якій винятковій ситуації опинилася частина жителів країни, яку систематично знищують та позбавляють людських ресурсів. Українці усвідомлюють, що війна не закінчиться так швидко, тому вони повинні адаптувати свої амбіції та мрії до винятково кризової ситуації, щоб рятувати, але й, попри все, продовжувати розвивати власний потенціал у кожній сфері нормального життя, до якого вони повинні повернутися якомога швидше.

Ринок праці цієї країни приречений на драматичні проблеми, оскільки вже реєструє 40,2% безробітних осіб, які щонайменше рік шукають роботу. За даними професорки, серед них «40,3% чоловіків і 39,5% жінок. Водночас лише 19,3% втратили роботу менше трьох місяців тому, зокрема 23,5% чоловіків і 22,1% жінок. Найчастіше причиною втрати роботи під час війни було закриття підприємств і скорочення персоналу», але, імовірно, також необхідність зміни місця проживання.

Внаслідок необхідності переорієнтувати економіку на захист країни, зменшилася заробітна платня, а падіння доходів супроводжує висока інфляція. Понад 11% власного прибутку українці передають членам сімей, які постраждали від війни. На щастя, як зазначила професорка Нелля Ничкало, «національний ринок праці адаптувався до тривалої війни: безробіття перестало зростати, майже всі макроекономічні показники покращуються, а очікування роботодавців, політиків та вчених стали більш оптимістичними. Очевидно, що вищезазначені дані відображають не стільки економічні успіхи у 2023 році, скільки негативні тенденції попередніх років, пов'язані з пандемією COVID, а потім російською агресією. Однак можна відмітити, що у 2024 році тенденції до поліпшення стали досить чіткими».

Війна вимагає від кожного українця величезної адаптації до нових умов. Це стосується не лише солдатів на фронті, але й цивільного населення, яке щодня зіштовхується з труднощами та викликами. Доповідка з цього приводу зазначила, що «ситуація змушує українців шукати нові форми самореалізації, зокрема через перекваліфікацію та навчання. Водночас багато людей знайшли себе у волонтерській діяльності, що є невід'ємною частиною сучасного українського суспільства. Волонтери допомагають армії, переселенцям, а також займаються гуманітарною допомогою».

Українська держава намагається підтримати своїх громадян у цей складний період, забезпечуючи соціальні гарантії та підтримку найбільш вразливим категоріям населення. Уряд України активно співпрацює з міжнародними партнерами, що дозволяє отримувати необхідну допомогу та ресурси. Нелля Ничкало підкреслила важливість міжнародної підтримки для України: «Міжнародна спільнота відіграє важливу роль у підтримці України в цей складний період. Допомога з боку інших держав, міжнародних організацій та фондів є неocenною. Вона допомагає відновлювати зруйновану інфраструктуру, підтримувати економіку та забезпечувати соціальні програми».

Попри всі труднощі, українці продовжують працювати та боротися за своє майбутнє. Вони вірять у перемогу та відновлення своєї країни. Професорка Нелля Ничкало завершила свою доповідь словами надії та віри у майбутнє: «Україна переживає важкі часи, але ми віримо в нашу перемогу. Наш народ сильний та витривалий. Ми будемо продовжувати боротися та працювати задля майбутнього нашої країни. Разом ми зможемо подолати всі труднощі та відновити нашу прекрасну Україну».

Професійна активація в умовах війни показує, що українці здатні адаптуватися до найскладніших умов і продовжувати розвиватися. Їхній приклад є взірцем мужності, сили духу та незламності. Українці не здаються, і їхня боротьба надихає весь світ. ●

Хто такі українці з Польщі? Яка їхня історія і доля? Яка їхня ідентичність та що її формувало в період Польської Народної Республіки і формує досі? Які виклики ставить перед ними нинішня політична ситуація в Польщі? Який їхній внесок у розбудову демократичної Польщі? Зрештою, що для них Україна?

Книга «Сплетення. Розмови про українців із Польщі з Петром Тимою» несе відповіді на ці та багато інших запитань. «Книжка створена з турботи про те, щоб, відповідно до близького мені етосу, який сповідував Яцек Куронь, після 1989 року українки та українці з Польщі сприймалися і визнавалися як повноправні громадянки та громадяни, а їхні драматичні історії від II Речі Посполитої, ПНР та III Речі Посполитої, до того, як вона була також частиною польської історії», – каже Іза Хруслінська, авторка книги.

Ціна 1 примірника з висилкою поштою 50,00 зл.

Замовлення просимо надсилати на адресу ТОВ «Тирса»:

TYRSA Sp. z o.o. ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa

email: tyrsa@hot.pl тел. +48 |22| 679 95 47

або вплачуючи рівновартість кількості замовлених примірників на банківський рахунок:

TYRSA Sp. z o.o., Warszawa Nr 95 1160 2202 0000 0000 3170 4029

чи поштовим переказом, з позначенням, скільки примірників замовляється.

Леся САМЧИНСЬКА

Фото з сайту esu.com.ua

Складні часи породжують видатних українців

«Жоден буковинський діяч ні раніше, ні пізніше не перевершив президента Української народної партії в галузі міжнародної діяльності, до того ж з питань, які безпосередньо торкалися інтересів, прав і сподівань українців Буковини і Бессарабії»

О. Масан

В столиці Буковини місті Чернівці за адресою вулиця Руська 15 є одноповерховий будинок, фасад якого прикрашають барельєф античного мудреця і багата ліпнина. Це родинний будинок чернівецьких русинів Залозецьких зі шляхетського українського роду Сас, що мав власний родинний герб. Представниками цього роду були Іван Франко, Соломія Крушельницька, Петро Конашевич-Сагайдачний, Андрей Шептицький, Юрій-Франц Кульчицький. Саме в цьому будинку 28 липня 1884 року народився хлопчик Володимир, якому доля приготувала видатне майбутнє.

Майбутній український політик, громадський діяч, дипломат, мистецтвознавець і меценат Володимир-Сергій Залозецький-Сас, а поки що маленький Владзьо, разом з двома братами та сестрою ріс і виховувався у сім'ї відомого військового хірурга Володимира Залозецького. Батько хлопчика походив зі знаної в Галичині родини священників і навчався у Відні у відомого австрійського хірурга Теодора Більрота – одного із засновників сучасної хірургії, чії схеми операцій застосовуються й сьогодні. З поваги до хірурга Залозецького ще за часів життя

лікаря одну з вулиць Чернівців було названо його ім'ям. Мама хлопчика Софія походила з німецько-румунської родини і була дочкою президента Вищого крайового суду в Чернівцях.

Родина Залозецьких була освіченою та заможною, тому з самого малку Владзьо мав добре виховання – англійську та французьку йому викладали гувернантки. Для вивчення ж української мови батько хлопчика наймавав найкращих учителів. А сама родина вдома розмовляла німецькою. Пізніше вже дорослий Володимир буде згадувати: «Мій дід, український священник, писав вдома лише по-польськи, мій батько вже не дозволяв собі як українцю писати польською мовою, я не смію як українець вже писати іншою мовою, ніж українська».

Початкову освіту Володимир здобув у місцевій чернівецькій гімназії, а вищу освіту – у Чернівецькому університеті імені Юрія Федьковича, після закінчення якого отримав науковий ступінь доктора з права. Продовжив навчання Залозецький вже в Австро-Угорщині у Віденському університеті, де захистив дисертацію з мистецтвознавства і здобув ступінь доктора філософії.

У віці 26 років обійняв посаду керівника державної служби охорони історико-мистецьких пам'яток у Відні. Проте недовго довелося попрацювати молодому Залозецькому, бо з початком Першої світової у 1914 році його мобілізували до австрійського війська. Будучи старшиною австрійських уланів (кавалерії), Володимир брав безпосередню участь у військових діях проти московських загарбників, за що згодом отримав нагороди й відзнаки. Упродовж війни двічі побував у російському полоні, звідки обидва рази тікав. В цей нелегкий період задля виживання мусив братися за різну роботу: працював запалювачем ліхтарів, торгував газетами, возив Волгою кавуни, доглядав за кіньми і навіть був обмивачем трупів. Після втечі з останнього полону упродовж року переховувався в Києві. То був 1917 рік – час Лютневої революції в імперській Росії. Володимир в цей період не гаяв часу й вивчав архітектуру та мистецтво, налагоджував контакти з представниками української інтелігенції. Завдяки приятельці Ользі Кобилянській, яка попросила Михайла Грушевського знайти роботу для свого давнього знайомого Залозецького, його призначили лектором німецької та французької мов в Університеті святого Володимира в Києві.

Проте викладав Залозецький недовго і вже 1918 року повернувся до служби в австрійській армії, яка тоді вступила в Україну. Військове командування послало Володимира в Одесу з метою «паралізувати всякі московські впливи». Після виконання бойових завдань з Одеси Залозецький попрямував до своїх рідних Чернівців, де потрапив у вир українського державотворення. У жовтні 1918 року була проголошена українська держава на території Східної Галичини, Північної Буковини й української частини Закарпаття під назвою Українська Національна Рада (УНР). В Чернівцях того ж року створюється буковинська секція УНР – Український Краєвий Комітет Буковини, заступником голови якого обирають Залозецького. Наступного місяця відбулася злука Буковини з Галичиною й утворилася ЗУНР, при формуванні уряду якої Залозецький очолив дирекцію скарбу (фінансів).

Проте існування УНР було недовгим. 11 листопада 1918 року, коли стало відомо про наступ румунських

військ на Чернівці, УНР призначила Залозецького заступником президента краю і доручила йому «зараз же йти до президіального бюро та вести урядоване». Не діждавшись у бюрі нікого, Залозецький сам пішов до Румунського Народного Дому, щоб висловити офіційний протест проти окупації Буковини представникам румунської влади. І зробив це так несподівано для румун, що учасники тих подій ще довго згадували віце-президента української Буковини. Роман Смаль-Стоцький у своїх спогадах про це пише: «З'явився нараз на залі Володимир Залозецький перед окупантами... голосом, що звик командувати ескадроном, німецькою мовою заgrimів, що, згідно з маніфестом цісаря Карла, уконститувалася в Північній українській Буковині Українська Національна Рада, що він є її представник, що в її імені він протестує проти вмашерування румунської армії та домагається її відступу поза межі Буковини... і по-військовому „півкругом обернись“ покинув залю». Румуни не знайшли в собі відваги зразу його арештувати, але вже ввечері Залозецького ув'язнили. Однак він тікає й з румунського полону. Спочатку до Галичини, а потім до Відня, де веде діяльність як радник посольства ЗУНР.

Наступний 1919 рік стає знаковим для Залозецького: головний отаман військ УНР Симон Петлюра, який на той час очолював українське посольство в Берні, призначає Володимира радником посольства УНР у Берні, а потім повіреним УНР у Швейцарії. Обійнявши цю посаду, Залозецький використовує її для активної популяризації в Європі України як країни, що виборює власну свободу.

Після насиченого життя в Австрії на початку 1920-х років він разом з дружиною Антонією і сином Володимиром повертається до Чернівців. Займається своїм улюбленим мистецтвом і з 1924 року викладає історію мистецтва, перебуваючи на посаді професора у ново-заснованій Чернівецькій консерваторії. Але спокійне життя було не для нього. 1927 року Залозецький засновує Українську національну партію Буковини і керує нею протягом усіх 11 років її існування. Упродовж цього періоду виконує функції посла в Румунії. Ба більше, його обирають сенатором в Румунському парламенті, де він, будучи єдиним українцем на весь парламент, активно захищає національні інтереси – вимагає дотримуватися договорів щодо прав національних меншин, виступає проти румунізації школи й церкви.

В цей період Залозецький стає членом Міжнародного конгресу національних меншин. У липні 1937 року, виступаючи як головуючий цього Конгресу в Лондоні, Володимир розповідає про голодомор, влаштований в Україні радянськими більшовиками. Така висока посада свідчила про значний авторитет Залозецького, відкривала йому двері до політичного світу Європи і давала можливість піднімати українські питання на міжнародній арені.

В період між Першою та Другою світовими війнами Залозецький мешкав у Чернівцях у власному маєтку як громадянин УНР – держави, яка не мала власної території, але визнавалася Румунією. Його дім був осередком українського політичного та культурного життя Чернівців, адже тут збиралося все найбільш освічене та передове середовище міста. Залозецький поринає в культурну діяльність: організовує святкування роковин

Лесі Українки, поставивши на сцені Народного Дому п'єсу «Лісова пісня»; 1929 року разом з архітектором Й. Легнером розробляє проєкт перебудови греко-католицької церкви в Чернівцях, реалізований у 1930-1936 роках; засновує видавничу спілку «Час», Український музей народознавства (1927-1940), Гуцульський музей; проводить археологічні розкопки; виступає на міжнародних конгресах з лекціями на тему українського народного мистецтва.

Залозецький на той час був багатим чернівчанином, у володінні мав кілька будинків у місті та на околиці. Але, попри своє багатство, лишався людяним, чесним і справедливим. Окрім захоплень мистецтвом, також займався спортом і завжди був у хорошій фізичній формі. Про його чесноти та силу знали чи не всі чернівчани. А все завдяки події, яку опублікувала місцева преса: «Пан сенатор доктор Володимир Залозецький, який, зачувши серед ночі гуркіт у молочарні, спустився вниз і, користаючи зі своєї надзвичайної фізичної сили, скрутив злодійчуків і здав поліції».

Проте не тільки мистецтво цікавило Залозецького. Ще за студентських часів він захоплювався альпінізмом та лещетарським (лижним) бігом, любов до якого задумав прищепити і чернівчанам. Тож в 1930-х роках став рідначальником лижного спорту на Буковині – невдовзі після того, як 1924 року у Львові був заснований український Карпатський лещетарський клуб. То були часи шаленої популярності цього нового виду спорту. Залозецький влаштував перші перегони на діжкових дошках у вигляді лиж і нагороджував переможців справжніми лижами у якості призу.

Після приходу на Буковину радянської влади у 1940 році Володимир Залозецький переїздить до Бухареста, за рік знову повертається в Чернівці, а в 1944 році остаточно емігрує до Відня. Там викладає історію мистецтва у Віденському університеті, працює у Музеї народознавства, бере участь у багатьох розкопках. Але не забуває і про українські інтереси – організовує товариства «Спілка Українців у Австрії» та «Буковина», що існують і дотепер.

В 1950-х роках несподівано для оточуючих засновує власний ляльковий театр і гастролує з виставами в Австрії, Німеччині та Бельгії. Цим справляє справжній фурор і має неабиякий успіх. Тогочасні газети запевняли, що Залозецький створив новий вид мистецтва. А з поширенням телебачення він починає виступати із ляльковими спектаклями на телеканалах Німеччини та Австрії.

Помер Володимир-Сергій Залозецький-Сас 13 липня 1965 року в австрійському містечку Іспер у віці 81 року. Це була сумна подія для Буковини. Довге й насичене життя подарувала доля маленькому Владзю, шану й повагу від людей, авторитет серед європейського культурного й політичного світу, фінансові можливості. І Володимир Залозецький сповна скористався подарунком долі – проживши життя на зламі епох, зробив значний вклад у становлення української державності та у міжнародне визнання України, у розвиток української культури та мистецтва. Його спадщина є важливою частиною української історії та культури, а його постать – постать ще одного неординарного і славного українця, сина свого краю. ●

Марко ПОСТІВ-ЯРУГА

Фото надав автор статті

Ищы о Мадярским пути

Спріганя

На старій дорогі, під гору и з гори идучій на просто, коням з гори было так само тяжко як и під гору, а кед везли дашто тяжше то адже тяжше (зато гальма мусіла быти го-стрішша). Коні мусіли віз не лем вытягнути на гору, але и з гори фурт стримувати, жебы го за барз не розганяло. Єдна-ко товды з переїздом през вершок Маґуры радил собі каж-дый ґазда, аджи сес, маючий лем єдного коника. Коли на горлицкій ярмарок треба было дашто тяжше завести, су-сід спрігал ся з сусідом, адже пожычал коня. Нашы предкы пожычали си хоц што, давнішше сусід частішше ходил до сусіда, по прислівйову сіл ци заквас, потрібний до печыня хліба. З пожычання взяла ся пословиця бесідуюча, же дахто пришол як по оген, бо патичкы треба было купити. Сусіде помагали си, аджи кед єдного дня wybierали ся на ярмарок. Іхали разом, каждый своим фіром лем о єднім кони. Кед тяжке дашто на ярмарок везли, то перед вершком Маґуры, там, де было найтяжше на коня, обох коників запраґали до першого воза и витігали го на верх. Добрі заґальмуваний, та з колесами з каждой стороны підпертыма каменями, ли-шали на вершку (ту, де тепер авта маюť парковиско), та зо спряженыма кінми сходили по другий.

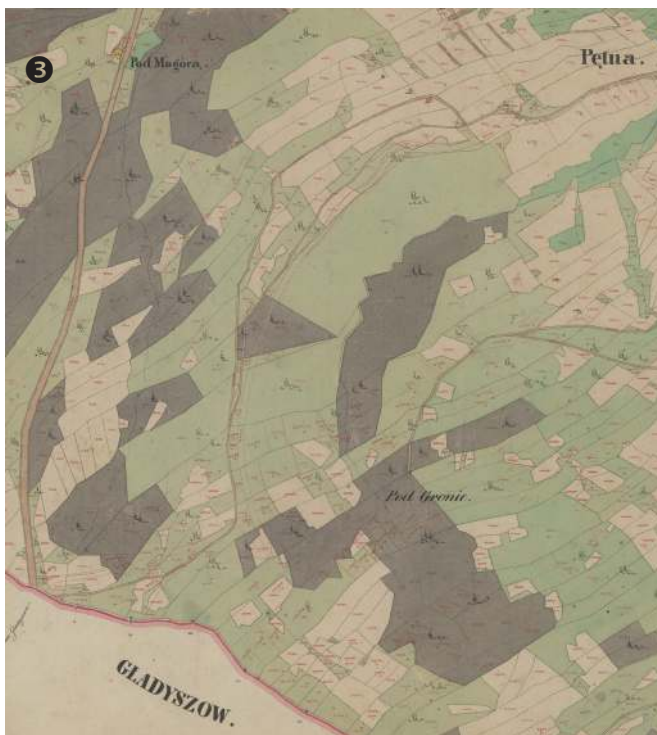
Быти може од того спріганя бере ся сопруга, але спріга-ня мужа з женом было хыбаль старше. Не є сумніву, же сесы два роды спріганя лучыт старинна зґадиванка наших дідів (*Што то єст: «Бріх до бріха, серст до серсти, а помедже нима сверблик вертит»*). Бесідує о спріганю, якого в нас юж од давна не є, зато маме з ньом біду. Неєдного молодого приць-вячат, а дідове и бабы зразу барз добрі знали, же бесіда иде ту о двох конях запражених до воза. Легко было ім сесе од-

гадати, бо спрігали ся не лем на вийїзд на ярмарок, але до вшыткых тяжшых польовых робіт. Медже спряженыма кін-ми не все был дышель, але кед был, то нераз коні нашыл-никами спняти з ним (а завдякы тому зо собом и з возом – задля такого получыня фурма, тримаючий вічкы, міг кінми и возом керувати) мали боки од нього пообтераны. Пак кін-скы бріхы отерты од дышля, мус было лікувати.

Австрийська мапа

Юж дешто знаме о старій и новій дорогі, идучій през верх Маґуры, але того, од коли існує сеса кераста, не зна-ме. Австрийська мапа з 1850 рока доказує, же в половині ХІХ столітя на Маґурі не было ищы гнешніх кер (сут на ній, але лем яко заплянуваны). Сеса мапа (знимка 3) єст єй клапти-ком, доводит, же на товдышній Маґурі было більше орного поля як ліса, о тім самім бесідує знимка Геопорталу – ЛІДАРу (знимка 4). Видно на ній стары меджы, адже товды на Маґу-рі было барз дуже орного поля, а гнеска сіют ся ту юж лем дерева. Завдякы австрийській мапі перестал єм ся чудувати, чом на вершку Маґуры аджи гнеска мож найти купета куп наскладаного каміня. Кус єм сесу гору сходил, на Замочку (так гладышовяне и панкняне зовут єден з маґурскых пагор-бів, будучых границьом тых сел) глядал єм решток старин-ного града. В середньовічы стоял ту малий замочок Йоана Гладыша, котрий в 1359 році од Казимира Великого дістал Лося з лісами и полями, лежащыма над Малом и Великом Ждынью (якы на полудни сігали кордону Польщы). Кед су-сідне село єст Прислопом, то значыт, же перед заснованьом Прислопа деси блиско стояти мусіла якась оборонна спору-да (хыбаль старша аджи од Гладышового замочка). В Карпа-тах Прислопів не бракує, вшыткы основано при старинных оборонных спорудах, в котрых найважнішшом частком был столп, адже вежа, посьлідне місце обороны.

Австрийська мапа вказує ищы єдну інтересну річ, од сто-роны Гладышова перед самым вершком Маґуры стоял крест. Гнеска в тім місци маме капличку, котром опікує ся Кружок Полювачы «Маґура». Стары гладышовяне бесіду-вали, же менш більш в тім місци на вершку Маґуры, деси блиско сесой капличкы и цмонтеря з І війны, стояла дача Ганса Франка, генерального губернатора Генерального Губернаторства з doby ІІІ-го Райху. Тямила ся ім, бо нераз мусіли при ній тримати нічну сторожу. ●

Степан МІГУС

Фото з архіву родини Кратів

Він серцем жив і людей любив

Трирічна дитина не мала б пам'ятати про землю – отчиму предків, з якої її саме в цьому віці депортували разом із родиною в рамках злочинної акції «Вісла» 1947 року. Та Іван Крат до кінця свого життя не лише пам'ятав, але й боровся за справедливість, залишаючись вірним своїй православній церкві, мові, традиціям і звичаям. Він щонайменше чверть століття боровся за повернення прабатьківського майна, загарбаного в рідних Полосках у гміні Піщаць на Підляшші. Через 23 роки після позову Івана Крата та його старшої сестри Ніни Жешко Головний адміністративний суд у Варшаві визнав недійсним рішення 1954 року про передачу до Фонду державного майна господарства Кратів, депортованих із батьківського села. Родина відвойовувала приблизно 18 гектарів землі предків з хатою, господарськими будинками. Судове рішення давало надію на повернення загарбаного майна або компенсацію. Іван Крат із сестрою домагалися цього від 1998 року.

Черговим, і як потім виявилось – не останнім, став процес, який проходив 2 грудня 2008 року у Воєводському адміністративному суді Варшави. Раніше та після були ще суди й у цій же Варшаві, і в Любліні, котрі вбивали всілякі надії на справедливість. Ще того ж 2008 року люблінський воєвода заявив, що справа приналежності майна була вже вирішена не лише адміністративною установою ще в далекі 50-ті роки минулого століття, а й пізніше окружним та апеляційним судами. Іван Крат не погодився з цим і звернувся до міністра сільського господарства. Однак той підтримав рішення попередників. Оскільки значна частина угідь родини Кратів та інших мешканців Полосок потрапила в розпорядження Державних лісів, то й лісівники заявляли, що згідно з польськими законами саме вони стали правовласниками забраного майна.

Осамітлений Іван Крат вирішив не здаватися й битися за своє, проте, як виявилось, головою об стіну. Навіть у вже демократичній Польщі він, громадянин цієї держави, справедливості так і не знайшов. А ще й вік та притаманні йому хвороби ускладнювали змагання з (не)справедливістю. З червня 2024 року, напередодні 80-ліття, Івана Крата не стало.

Іван Романюк, нащадок вигнанців із Полосок, історик за освітою, який живе в Бoleйнах, що в гміні Нідзиця, зберігає документи, передані йому Іваном Кратом. Вони засвідчують загарбання майна родин із Полосок та околиць. Романюкам вкрадено понад 12 гектарів землі, Медведям – 11, Кратам – 18. Загалом загарбано майже 900 гектарів із приблизно 160 господарств села і присілків, а ще – хати, господарські будинки та інше майно. І ніколи й нікому його не було повернуто. Іван Крат до кінця своїх днів не міг із цим погодитися.

Іван ніколи не забував, звідки походять його батьки – Марія та Олександр, якого він роду-племени. Відвідував батьківські Полоски так часто, як тільки міг. Організовував і брав участь у різних заходах, зустрічах колишніх мешканців, зокрема в освяченні пам'ятника місцевому дякові Володимиру Столиці, який загинув від рук комуністичного вбивці 31 серпня 1945-го. А було йому лише 25 років – тільки й жити.

Іван Крат на озері Омулев у Яблонці, куди депортовано його родину

Родина Кратів, як і Романюків, Василевських, Жешків та багатьох інших депортованих жителів Підляшшя, залишаючись вірними рідній церкві, відвідувала найближчий православний храм в Ольштині, до якого було приблизно півсотні кілометрів. Іван Крат вперто тримався свого віросповідання, хоч не погоджувався з проявами підтримки з боку верхівки Польської православної автокефальної церкви московського патріарха-злочинця Кирила, особливо після загарбання путінськими варварами Криму і Донеччини та вибуху повномасштабної війни.

Після переселення до Яблонки батьки Івана Крата, як і більшість депортованих внаслідок злочинної акції «Вісла», позбавлені майна, подбали про те, щоб діти мали освіту. Іван закінчив Сільськогосподарську академію в Ольштині. Після, сходячи одна за одною по кар'єрних сходинках, він на багато років очолив Завод виноробства і питних медів у Нідзиці. Сімейна доля звела його з жителькою Яблонки – Маргаритою, родина якої була з автохтонів, котрих асоціювали з німцями, і теж зазнала гонінь. Значній частині цієї спільноти довелося тікати в Німеччину. Подружжя виховало двох синів Адама (інженера) і Варфоломія (актора). Дружина, шануючи віросповідання чоловіка, провела його в останню дорогу зі священником православної церкви, організувавши ще й збірку на допомогу українським воїнам.

«Заснули думи, серце спить, І все заснуло, і не знаю, Чи я живу, чи доживаю, Чи так по світу волочусь, Бо вже не плачу й не сміюсь... Доле, де ти! Доле, де ти? Нема ніякої, Коли доброї жаль, Боже,	То дай злої, злої! Не дай спати ходячому, Серцем замирати І гнилою колодою По світу валятись. А дай жити, серцем жити І людей любити...»
---	--

Ці Шевченкові слова виголосила, проводжаючи дідуся Івана в останню земну дорогу, його майже доросла онука Олександра. І справді, Іванові Крату було дано нелегку долю, але він не зламався – «серцем жив» і «людей любив», а найбільше своїх предків та загарбану отчину. Хоча «попрощався» з рідною землею трирічною дитиною, але мріяв про неї майже 80 років свого життя, які йому було відміряно на землі. ●

Відійшов на Вічну Варту
Начальний Пластун

Любомир Романків

Він був винахідником, завдяки якому ми можемо користуватися комп'ютерами, автором багатьох патентів, записаний в галереї слави США.

Та передусім Любомир Романків був Великим Українцем, який ціле життя присвятив українцям і Україні.

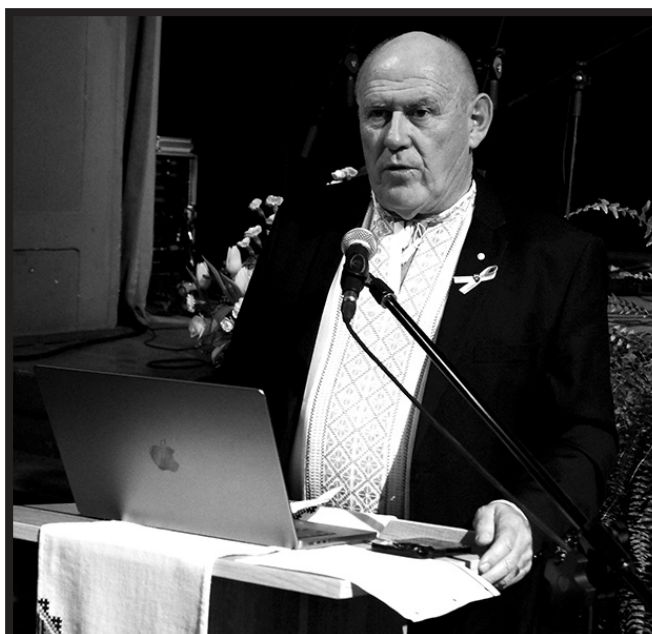
Народився 17 квітня 1931 року у Жовкві. Коли йому виповнилося 12 років, став членом підпільного Пласту. Після переїзду до Німеччини, у 1946 році, пройшов юнацьку програму і став Пластуном Скобом. Опісля пройшов виховні вишколи.

Коли переїхав до Канади, то став будівничим Пласту в Едмонтоні, а вже скоро – лідером усього Пласту в еміграції.

До останніх днів жив Пластом і переймався долею України. Регулярно відвідував дружні онлайн-зустрічі свого куреня – Сіроманців, де з радістю слухав про розвиток Пласту, тішився, що чим раз, тим більше українських дітей на світі, а зокрема в Польщі, долучається до Великої Гри, якою є Пласт.

Тихо спи без тривог ...
СКОБ!

Пластуни з Польщі

З боєм у серці та глибокою скорботою повідомляємо, що 26 червня у Варшаві, повертаючись з установчих зборів Антиімперіалістичного блоку народів у Латвії до Австралії, упокоївся

бл. пам. Стефан Романів

перший віцепрезидент Світового конгресу українців (СКУ), очільник громади в Австралії, колишній голова Проводу ОУН (б), колишній голова та член Співки української молоді (СУМ), справжній патріот України, відданий муж, батько і дідусь та великий приятель українців у Польщі.

В час повномасштабного вторгнення Він надзвичайно активно включився в допомогу Україні, співпрацюючи з ОУП та іншими організаціями.

Складаємо щирі слова співчуття дружині Анастасії та всім, кому ця передчасна смерть спричинила біль та смуток.

Вічна Йому пам'ять!

Від імені Головної управи ОУП
Мирослав Скірка

Пам'ятаймо про Явожно

Управа гуртка ОУП та Парафіяльна душпастирська рада УГКЦ у Катовицях повідомляють,

що в суботу, 21 вересня 2024 року, о 10:00 в Явожні, в лісі біля пам'ятника відбудеться Божественна Літургія та Панахида в наміренні жертв Центрального табору праці в Явожні.

Сердечно запрошуємо всіх небайдужих до участі у спільній молитві.

Організатори

Комплекс загальноосвітніх шкіл №2 ім. Маркіяна Шашкевича в Перемишлі шукає:

1. Вчителів початкової школи та дошкільної освіти – повна ставка (звичайно, вчитель двомовний).
2. Логопеда – двомовного.

Зв'язатися зі школою можна за адресою:
zso2@um.przemysl.pl
або за телефоном: **16 678 53 47**

Zjednoczenie Łemków uruchamia

bezpośrednią pomoc

dla osób uciekających

przed wojną.

Konto do wpłat na pomoc:

09 1240 5110 1111 0011 1189 0340

На івана на купала

13-07-2024 godz./год. 17.30

Związek Ukraińców Podlasia / Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Dubiczach Cerkiewnych / Podlaski Instytut Naukowy

Союз українців Підляшшя / Гмінний Осередок Культури, Спорту і Рекреації в Дубичах Церковних / Підляський науковий інститут

Zalew „Bachmaty” w Dubiczach Cerkiewnych / Водосховище «Бахмати» у Дубичах Церковних

W programie
 przejęcie korowodu wykonawców brzegiem zalewu „Bachmaty” w kierunku sceny
 występy zespołów
 rozpalanie ogniska, puszczanie wianków
 pokazy fajerwerków
 zabawa folkowa

У програмі
 похід художніх колективів над водосховищем «Бахмати» у напрямку сцени
 концерт ансамблів
 пускання вінків на воду, вогнеграй
 фолькова забава

Wystąpią: GG Gulaygorod Ukraina
 Narva i Harika, DJ MaRBoH-Martin Bohm
 Studio Piosenki HDK, Ukraiński Zespół Pieśni i Tańca Ranok, Werwoczki, Jaryna, Dobryna, Kwartet Nawzajem, Chór Miasta Hajówka, Echo Puszczy, Hłocza, Orłania, Tęcza, Rodyna, Roczanka, Kalaški, Rosawa, Wiktorija Gać, Katsiaryna Yakauchyk, Daria Zaleskaya, Julia Panasnik, Jarosław Antypowicz, Mirosław Turowski, Aleksandra Pietrowska

Виступлять: GG Гуляйгород Україна
 Нарва і Гаріка, DJ Марбог-Мартин Богу
 Студіо Пісні ГДК, Український Ансамбль Пісні і Танцю Ранок, Вервочки, Ярїна, Добрина, Квартет Навзаєм, Хор Міста Гайнівка, Ехо Пушчі, Глочка, Орляни, Веселка, Родина, Речанька, Калаські, Росава, Тетяна Стригун, Вікторія Гаць, Катерина Акаучик, Дарія Залєска, Юлія Панасюк, Ярослав Антиповіч, Мірослав Туровський, Олександра Пйотровська

Wydarzenia towarzyszące
Jarmark Kupalski
Prezentacja antologii
 kiermasz rybnego z udziałem twórców z Polski i Ukrainy, początek o godz. 14.00
 ukraińskojęzycznego piśmiennictwa Podlasia „Krajina swajego słowa”, godz. 18.30

Супровідні заходи
Купальська Ярмарка
 презентація народних творів – художників, початок год. 14.00
Презентація антології
 українськомовного письменства Підляшшя «Крайина свого слова» год. 18.30

Projekt zrealizowano dzięki
 dotacji z budżetu państwa

Zadanie jest współfinansowane ze środków
 Województwa Podlaskiego

przy wsparciu finansowym
 Gminy Dubicze Cerkiewne
 Gminy Bielsk Podlaski

Sponsorzy / Спонсори

Patronat medialny / Informacyjnej sponsor

Любачівщина запрошує!

Тих, в кого ще трошки по 77 роках в серці залишилася пам'ять про своїх предків і хто хоче переказати її своїм дітям та онукам, запрошуємо на Любачівщину.

3.08.2024 о 11.00 – Служба Божа в церкві в Горайці і опісля панахиди на цвинтарях в Горайці, Новому Селі та Жукові.

4.08.2024 о 10.00 – панахиди на цвинтарі в Старому Люблинці, а о 11.00 – Служба Божа в церкві в Новому Люблинці та опісля панахиди на цвинтарі.

Хоч раз в рік походимо стежками наших предків та помолимося на їхніх могилах.

Хто не може поїхати, нехай передасть свою лепту на впорядкування цвинтарів чи ремонт церкви особам, які поїдуть, або перекаже на рахунок:

Fundacja Dom Ukraiński w Przemyślu, ul. T. Kościuszki 5, 37-700 Przemyśl
nr rachunku 50 1600 1462 1838 9708 6000 0006 Darowizna na cele statutowe – Lubliniec

Церкви та могили на Любачівщині чекають на нас.

Більше інформації в Олени Комар за тел. 502 168 247.

Наше Слово Adres: Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10, +48 510-162-854, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogłoszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny:** zastępca redaktora naczelnego – Paweł Łoza, sekretarz – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), Katarzyna Komar-Macyńska (Przemyśl), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).

Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel. 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: <http://ukraincy.org.pl> **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo” **Druk:** Drukarnia „Efekt”. Nakład 2000 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.

Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292

Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,

Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa” wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo” dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPIK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

**МІЖШКІЛЬНИЙ ВІДДІЛ НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МЕНШИНИ У ВАРШАВІ**

НАБІР НА НАВЧАЛЬНИЙ РІК 2024/2025

**ЗАПРОШУЄМО ДІТЕЙ-ГРОМАДЯН ПОЛЬЩІ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ
ВІКОМ ВІД 3 ДО 18 РОКІВ.**

У ПРОГРАМІ :

- **УКРАЇНСЬКА МОВА ТА
ЛІТЕРАТУРА**
- **ІСТОРІЯ І КУЛЬТУРА,
ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ**
- **ДОДАТКОВІ ЗАНЯТТЯ:
ТЕАТРАЛЬНИЙ ГУРТOK,
КУЛЬТУРОЗНАВСТВО,
ХУДОЖНЯ ТВОРЧІСТЬ**
- **РЕЛІГІЯ (ЗА ЗГОДОЮ
БАТЬКІВ)**

**УСІ ЗАНЯТТЯ
ВІДБУВАЮТЬСЯ У
СУБОТУ ТА НЕДІЛЮ**

**ПОДАТИ ЗАЯВУ МОЖНА ВІД
1 КВІТНЯ ДО 20 ВЕРЕСНЯ 2024 РОКУ**

**БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЇ НА САЙТІ
WWW.SP221.EDU.PL**

